

KOORGELEIDE

Uitgave van de Sint-Gregoriusvereniging in het bisdom Roermond

nummer 9
juni 2015

INHOUDSOPGAVE:

Prelude	1
Afscheid drie bestuursleden	
SGV bisdom Roermond	2
Van het secretariaat	3
3 ^e dag van de kerkmuziek	4
Toekomst voor de koren	5
Muziek heeft mijn leven verrijkt	6
Vanaf de orgelbank	9
Nootzaken	10
Kind-Koor-Kerk	11
Toelichting DO-UT-DES Muziekbladen	11
Muziekbladen	
Presentatie studiemappen	17
Spiritualiteit van de kerkzanger (2)	18
Duwen en trekken	20
Nieuws VNK-Limburg	23
Verslag KIA Echt	24
Recensie Limburgs requiem	26
Beknopt jaarverslag SGV	27

OMSLAG:

De Pinksterbloem

Een kruidgewas met een naam die, op het eerste gezicht, niet bij de Pinkstertijd past. De bloei is met Pinksteren al lang voorbij. De bloemen kondigden in vroeger tijden toen de winters nog langer en kouder leken het Pinksterfeest aan. Een soort van vigiliebloem. De bloemen zijn kruisvormig en behoren dan ook tot de gelijknamige familie van de kruisbloemenfamilie. De plant wordt in het Latijnse de *Cardamine pratensis* genoemd. In Duitsland heet zij de "Muttergottes Blume" vanwege de bloeitijd in de Mariamaand mei.

REDACTIE:

Ad Voesten
Drs. E. Smeets
Marian Verstappen (secretaresse)

E-mail:
koorgeleide@gmail.com

Postadres:
Postbus 470, 6040 AL Roermond

PRELUDE

Het thema van Pinksteren is inspiratie of begeestering. Anderen aansporen om enthousiast mee te doen, in beweging komen. In deze Koorgeleide staan tal van voorbeelden hoe de Limburgse kerkmuziek praktijk voordeel kan nemen uit de vele initiatieven van organisaties en individuen.

Wij als Sint-Gregoriusvereniging in het bisdom Roermond willen u graag helpen. Dat doen we door initiatieven zoals de presentaties van de nieuwe mappen met liturgische muziek. Of, in samenwerking met de VNK-Limburg, de “dag van de kerkmuziek”. De “dag van het gregoriaans” waaraan vele, ook internationale, geëngageerde musici een bijdrage leveren. Vergeet ook niet de orgelconcerten in de zomermaanden die de prachtige instrumenten in onze provincie in het voetlicht zetten.

Het enige wat u hoeft te doen is in beweging te komen. Kom en doe mee. Er is niets te verliezen alleen een wereldrijk te winnen.

Vanaf deze plaats willen wij natuurlijk ook onze voorzitter, Mgr. Maessen van harte gelukwensen met zijn welverdiende Koninklijke onderscheiding.

Het volgende nummer van Koorgeleide verschijnt eind september. Kopij kunt u inleveren vóór 16 augustus 2015 via **koorgeleide@gmail.com** of **SGV in het bisdom Roermond, t.a.v.**

Koorgeleide, postbus 470, 6040 AL Roermond.

De redactie.

Onderscheidingen voor koorjubilea en zangersjubilea kunnen worden aangevraagd bij mevrouw T.Simons-Veerkamp, e-mailadres: **tresveerkamp@home.nl** of per post: SGV in het bisdom Roermond, t.a.v. mevrouw T. Simons-Veerkamp, postbus 470, 6040 AL Roermond.

Een actueel adressenbestand is zowel voor u als voor ons van groot belang. Mocht de adressering van het koorsecretariaat niet (meer) juist zijn, gelieve dit dan z.s.m. te melden aan mevrouw T.Simons-Veerkamp, e-mailadres: **tresveerkamp@home.nl** En anders per post: SGV in het bisdom Roermond, t.a.v. mevrouw T. Simons-Veerkamp, postbus 470, 6040 AL Roermond.

AFSCHEID DRIE BESTUURSLEDEN SGV BISDOM ROERMOND

Tijdens een geanimeerde receptie op donderdag 11 juni is afscheid genomen van mevr. Joke Hallmans-Gommans, dhr. Loek Stultiëns en dhr. Jacques Hoorens, drie verdienstelijke bestuursleden tot wie welgemeende woorden van dank werden uitgesproken.

Mevr. Joke Hallmans-Gommans heeft in haar 11-jarig bestuurslidmaatschap vooral de Kinderkoorzang tot speerpunt van haar inzet gemaakt. Geen gemakkelijke opgave. Zo werd de 'Dankjeweldag voor Kinderkoren' in het leven geroepen en terugkeerdag voor kinderkoördinenten. Naast aandacht voor kerkelijke kinderkoren waren er ook contacten met wereldlijke kinderkoren. Ook had ze veel aandacht voor de inhoudelijke kant van de koorliederen. Als bekroning is zeker te noemen de presentatie van de kinderbundel 'Kom en zing' van Bert Stolwijk op zaterdag 27 juni. Daarnaast vertegenwoordigde Joke ook de belangen namens de SGV bij de VNK.

Met Loek Stultiëns verlaat ons een erudiet kenner van orgelmuziek en een man met een archiefgeheugen. Dat kwam hem goed van pas omdat hij binnen het bestuur ook de functie van notulist vervulde bij het Algemeen Bestuur, het DB, de werkgroep Liturgische Muziek en de dekenale koorkringvergaderingen. Samen met Jan Steenbrink was hij vraagbaak bij het documentatiecentrum. Daarnaast is hij in zijn vrije tijd lid van de orgelkring Odiliënberg en organist in Hornerheide. In de discussies over kerkmuzikale en liturgische wensen en mogelijkheden leverde hij vanuit de theorie en eigen praktijkervaring een waardevolle bijdrage. Daarnaast was hij ook vele jaren de verbindingsman tussen de KvOK en de SGV in ons bisdom.

Vervolgens werd secretaris Jacques Hoorens toegesproken, ruim 9 jaar lid van het Algemeen Bestuur waarvan 8 jaar secretaris. Jacques is de opsteller geweest van het eerste Beleidsplan van de NSGV/SGV in het bisdom Roermond 2010-2015 waarvan de grote teneur was: we moeten naar buiten, naar de koren toe, naar de kerkzangers. Men moet ons gezicht kennen. En vanuit deze werkoptie werden er een aantal initiatieven ontwikkeld. Als eerste kwamen de studiemappen die hij samen met pastoor Ed Smeets en Ad Voesten presenteerde in alle dekenaten van ons bisdom. En er kwam een tweede rondgang. Hij nam het initiatief voor de Dag van de Kerkmuziek. Hij begeleidde op deskundige wijze als jurist de door de bisschoppen voorziene decentralisatie van de landelijke NSGV naar de diocesane SGV. Hij voorzag zowel Koorgeleide als het INFO-bulletin van nieuws; stuurde het bureau aan met de vrijwilligers en deed nog duizend en één andere dingen. Om inhoudelijke redenen was Jacq al die jaren dé ambassadeur van de liturgische kerkmuziek in ons bisdom.

Hem alsook de beide anderen: welgemeende dank voor jullie grote inzet en betrokkenheid. Het ga jullie goed met eveneens oprechte dank aan jullie partners.

R.H.M. Maessen

VAN HET SECRETARIAAT

Dit is mijn laatste bijdrage aan Koorgeleide als secretaris van de Sint-Gregoriusvereniging in het bisdom Roermond.

Aan mijn werkzaamheden als secretaris is een eind gekomen. Ingevolge de statuten van de vereniging treedt een bestuurslid, dus ook de secretaris, af bij het bereiken van de zeventigjarige leeftijd en dat moment is aangebroken.

Een goed moment om terug te kijken op de periode dat ik secretaris van deze prachtige vereniging heb mogen zijn. De periode ook waarin de afdeling Roermond van de landelijke Sint-Gregoriusvereniging, ter uitvoering van de door de Bisschoppenconferentie voorgestane decentralisering van de organisatie van de kerkmuziek in Nederland, omgevormd werd tot een zelfstandige vereniging.

In Koorgeleide nr. 80 van augustus 2008 schreef ik dat de koren, zowel de profane koren alsook de kerkkoren, in een moeilijke periode zitten. "Hoog tijd dus om tot actie over te gaan ... maar hoe moet, om met kardinaal Simonis te spreken, dit 'management of decline' er uit zien?"

Speerpunt in ons Beleidsplan 2010-2015 was dat de Gregoriusvereniging zich diende te ontwikkelen tot een naar buiten gerichte, service verlenende organisatie voor allen die in ons bisdom op het gebied van liturgie en kerkmuziek werkzaam zijn. En daar hebben we hard aan gewerkt.

We hebben diverse cursussen georganiseerd, een post-HBO cursus gregoriaans, basiscursussen en vervolgcursussen gregoriaans, studiedagen voor kinderkoördirigenten, studiedagen voor priesters, We hebben stu-

diemappen uitgegeven voor dirigenten en organisten met goede en mooie liturgische gezangen die het gehele kerkelijk jaar bestrijken, studiemappen waarvoor zelfs buiten ons bisdom belangstelling bestaat. We hebben deze studiemappen gepresenteerd en gepromoot in de koorkringen en dekenaten in het gehele bisdom.

Er kwam een Dag van de Kerkmuziek en dit jaar voor het eerst een Dag van het Gregoriaans.

Naast Koorgeleide en onze rubriek in het Infobulletin verschijnt sinds vorige jaar ook een Digitale Nieuwsbrief waarin u op de hoogte gehouden wordt van alle kerkmuzikale activiteiten in ons bisdom.

Kortom, we hebben op alle manieren contact met u gezocht en steeds hebben we benadrukt dat de zorg voor de kwaliteit van de kerkmuziek een gezamenlijke verantwoordelijkheid is van allen die op welke manier dan ook in en voor de parochies op dit gebied werkzaam zijn.

En dit werk gaat door, met alles wat erbij hoort, met successen en tegenslagen.

Ik heb mijn genoemd artikel uit 2008 dan ook afgesloten met deze zin: "We hebben elkaar de komende jaren meer dan ooit nodig. Laat u niet uit het veld slaan, bemoedig elkaar en sla de handen ineen!" En dit is nu, in 2015, niet anders.

Ik treed nu weliswaar statutair af als secretaris van de Gregoriusvereniging in het bisdom Roermond maar mijn werk in en voor de kerkmuziek gaat door in mijn eigen parochie, met alle idealisme dat in me zit.

Ik wil u allen bedanken voor het vertrouwen dat u me in de periode dat ik secretaris was, geschonken hebt. Velen van u heb ik persoonlijk mogen ontmoeten en ik bewaar aan deze ontmoetingen dierbare herinneringen.

Soms blijven uitspraken in je geheugen hangen. Zo herinner ik me nog steeds het antwoord van kardinaal Eijk in het tijdschrift *Geloven in Nederland* van februari 2014 op

de vraag "Wat is het belangrijkste dat u geleerd heeft in uw werk?" Hij antwoordde "Dat zijn drie dingen, namelijk dat het belangrijk is om helder en duidelijk over je geloof te zijn, dat je moet doorzetten en dat je geduld hebt. Dan kun je veel bereiken."

Ik hoef hier niets aan toe te voegen, zijn uitspraak geldt namelijk ook voor ons werkterrein, de kerkmuziek!

Jacques Hoorens, secretaris

3^E DAG VAN DE KERKMUZIEK

Na twee eerdere edities in Roermond & Weert organiseert de SGV wederom 'n Dag van de Kerkmuziek op 11 oktober in Roermond, aansluitend bij de Limburgse Koordagen en het Open Limburgs Korenfestival, georganiseerd door VNK-Limburg in het weekend van 9-11 oktober. De dag zal dit jaar anders ingevuld worden dan in de voorgaande edities: de SGV nodigt alle koren uit op deze middag te komen 'Zingen in de kathedraal!' De afzonderlijke koorpresentaties zijn dit jaar hoofdmoot van het programma. Ter afsluiting is een gezamenlijk gezongen slotdienst en tegelijkertijd bieden we voor organisten en dirigenten workshops aan.

Koren kunnen zich aanmelden via onderstaand e-mailadres. Het repertoire dient geestelijk van aard te zijn. De SGV bepaalt (tijdig) welke koren (bij te veel aanmeldingen) wanneer zingen. Natuurlijk is het mogelijk ook als toehoorder (zowel als koor of individueel) de dag bij te wonen. Het gaat de SGV er ook dit jaar om waardering uit te spreken voor alle inzet door alle koren die met de parochies verbonden zijn, maar ook om elkaar te inspireren.

Er is een tweetal workshops. De workshop voor dirigenten staat o.l.v. Annie Jansen. Ze zal ingaan op didactische aanpak, afwerking, interpretatie. De orgelworkshop wordt gehouden o.l.v. Jean-Pierre Steijvers op het orgel van de Caroluskapel, aan de hand van de meegebrachte orgelliteratuur. Aanmelding Om een soepele organisatie voor deze dag te kunnen garanderen is het van belang dat men zich z.s.m. aanmeldt, uitsluitend per email: dagvanderkerkmuziekroermond@yahoo.nl.

Aan de dag zijn geen kosten verbonden, maar een vrije bijdrage wordt op prijs gesteld. Voor koffie en thee en een stukje Limburgse vlaai wordt gezorgd! Bijtijds krijgt u verdere informatie toegestuurd!

Graag verwijzen we hier ook naar de 1e Dag van het gregoriaans op
24 & 25 oktober te Maastricht & Houthem.

TOEKOMST VOOR DE KOREN? TOEKOMST VOOR DE KOREN!

Van Eijdsden tot de Mokerhei wordt er nagedacht over de toekomst van de koren. In deze rubriek willen we graag zangers en dirigenten aan het woord laten om er hun zegje over te doen, bedoeld om elkaar te inspireren. Bijdragen voor deze rubriek (± 350 woorden) kunnen aan de redactie gestuurd worden.

Koorkring Landgraaf nodigde recent alle kerkkoördirigenten uit om gezamenlijk na te denken over de toekomst van de koren. Want ze zijn vergrijsd en het blijkt moeilijk nieuwe leden te werven. De leeftijd speelt behoorlijk parten: men zingt over het algemeen op geheugen, maar dat laat ook na door het ouder worden. Dat maakt de repetities traag en dat werkt niet uitnodigend. 't Zo maar samenvoegen van koren brengt niet altijd uitkomst: twee sterfhuizen fuseren maakt er één groot sterfhuis van (citaat), maar daarmee heb je nog geen toekomst.

Er zijn echter wel degelijk mensen die graag zouden meezingen, al willen ze zich wellicht niet meteen voor vast binden. Misschien loont het zich (kortlopende) projecten te bedenken waar aan mensen kunnen deelnemen, in de hoop dat her en der de vonk toch overslaat.

Andere activiteiten (een gezond verenigingsleven) rondom de repetities en uitvoeringen kweken onderlinge cohesie en geven het koor als zodanig meer uitstraling. Een (concert)reis of bedevaart kan wonderen doen. Eens een keer gezamenlijk naar buiten treden, ook buiten de kerk, kan nieuw publiek bereiken.

Van groot belang is ook dat koren zichzelf leren kennen: als een koor grote meerstemmigheid niet meer aankan, maar wel voor de dag kan komen met eenvoudiger repertoire, dan moet het koor daar op inzetten. En ook eerlijk zijn: wat zijn tijd gehad heeft, is stilaan echt voorbij. Ook hier geldt dat je dan beter iets kunt gaan zoeken dat wél past bij de kwaliteiten die je hebt (twee- of eenstemmig of bijvoorbeeld ondersteunde samenzang).

Een belangrijke inbreng in het overleg was deze: de toekomst van de concrete kerkkoren hangt af van de toekomst van de concrete kerken. Maar als dat zo is, ligt er een taak voor de koren zelf om op tijd krachten te gaan bundelen. Het zal duidelijk zijn in elk clustergebied welke kerken wanneer (minstens gedeeltelijk) gesloten zullen worden. Koren moeten niet afwachten, maar op tijd elkaar opzoeken om aan een nieuwe toekomst te werken.

‘MUZIEK HEEFT MIJN LEVEN VERRIJKT’

Begin juni bereikte hij de eerbiedigwaardige leeftijd van 80 jaar. Maar het woord ‘stilzitten’ kent Monseigneur Fons Kurris niet. Als pastoor van de Basiliek Sterre der Zee te Maastricht en als gedreven kerkmusicus is hij nog altijd volop actief. Een man met grote verdiensten op het gebied van het Gregoriaans: t.g.v. zijn verjaardag wordt hem daarom in oktober een ‘Weekend voor het Gregoriaans’ aangeboden. Maar Fons Kurris is vooral een pastor in hart en nieren. Lees meer over zijn leven, waarin muziek een inspiratiebron is geworden in het priester-zijn voor anderen.

Fons Kurris (*1935 te Maastricht) zette zijn eerste muzikale stappen in het knapenkoortje van de St. Martinusparochie in Wyck. Als tiener werd hij met zijn broertje Joop ingezet om de requiem-missen te zingen. Beide broers kwamen zo in de veertiger jaren meerdere keren per week in de kerk, om voor de vele oorlogsslachtoffers een apart ‘requiem aeternam’ te zingen.

Na het gymnasium aan ‘t Veldeke ging Kurris naar Rolduc. Zijn vader kende het seminarie reeds, omdat hij als scheikundeleraar er

wel eens moest vervangen. Zoon Fons maakte daar dankbaar gebruik van: ‘Mijn vader heeft bedisseld, dat ik meteen naar de filosofie kon gaan.’ Tijdens de (verkorte) priesteropleiding leerde Kurris orgel spelen o.l.v. Nico Zeijen. Zo begeleidde hij de vespers of hij hielp zijn docent bij het registreren.

Na zijn priesterwijding in 1960 kwam al snel de dag, dat Kurris bij Bisschop Moors moest komen. ‘Jong, sjrik neet, veer welle diech in de meziek doen!’, zei de bisschop. Maar de pasgewijde priester schrok wel degelijk. Als enige van de vier zonen in huize Kurris had hij kostschool weten te ontwijken. Nu vreesde hij om als kerkmusicus de rest van zijn leven te moeten slijten als docent op Rolduc. Na al twee jaar surveillant te zijn geweest op het seminarie, was dat ene verlangen van Kurris alleen maar gegroeid: ‘Ik wilde graag naar de parochie gaan.’

Dat zou er ook uiteindelijk van komen. Maar eerst moest er muziek gestudeerd worden in Rome. Het waren de bijzondere jaren van het Concilie. Maar in plaats van het beluisteren van de verhalen van de Nederlandse Concilievaders, die met hem in het Nederlands College woonden, had student Kurris meer aandacht voor zijn studie en piano. Hard werd er gestudeerd, waarbij hij soms ook 'hard' kon zijn voor zijn medebewoners. Want met een piano, die in de eetzaal stond, verzekerde Kurris zijn medestudenten: 'Mensen, om 9.00 uur begint mijn werkdag.' Wie dan te laat was aan het ontbijt, moest meegenieten van zijn oefenen aan de piano.

Het studeren werd beloond met een licentiaat orgel en algemene muziek. Kurris promoveerde bij Prof. Dom Eugene Cardine op een 11e eeuwse handschrift, genaamd 'Codex Angelica 123'. Een proefschrift dat hem vandaag de dag nog steeds bezighoudt. Komende september moet Kurris als eregast tijdens een congres te Lugano een referaat houden over één specifieke noot uit 'zijn' handschrift. Een referaat dat hem nu nog veel uren studie kost. En zo vat Kurris samen: 'Ik ben 50 jaar met dit handschrift opgetrokken en het heeft nog altijd mijn aandacht.'

Nog bezig met zijn promotie kon Kurris eindelijk doen, wat hij zo graag wilde: de pastoraal in. Hij werd kapelaan in het Sittardse Vrangendaal. Decennia lang, tot aan zijn 65^e, werd zijn leven echter ook flink ingekleurd door zijn docentschap aan het Conservatorium Maastricht, waar hij Gregoriaans, liturgie en hymnologie doceerde. Later, toen het Gregoriaans bedreigd werd, vormde hij zijn vakken om in 'muziek- en cultuurgeschiedenis'. Kurris herinnert zich hoe hij als kapelaan meerdere keren per week met zijn Fiat 600 pendelde tussen Vrangendaal en Maastricht. Zo was hij drie dagen per week flink bezig met de kerkmuziek, waarbij de avonden echter werden vrij gehouden voor huisbezoeken.

En met die huisbezoeken wordt duidelijk welke plaats de muziek heeft in het leven van deze 'melodicus', zoals hij zichzelf betitelt. 'Muziek is een veredelde hobby, maar de pastoraal gaat altijd voor. Ik wilde en wil me de pastoraal niet laten ontglippen.' De muziek staat zo voor Mgr. Kurris steeds ten dienste van zijn priesterlijk werk. 'De muziek is een bron van inspiratie geworden. Ik vind er één grote brok aan spiritualiteit in. Het Gregoriaans is mijn voeding: voor mezelf en vroeger voor het Conservatorium.'

Het Gregoriaans heeft in het hart van de Maastrichtenaar altijd een grote plek gehad. Vooral in de liturgie geeft het Gregoriaans een extra dimensie aan het ritueel. 'Het versterkt het woord: het laat het woord als deeg rijzen.' Het Gregoriaans moet daarbij in zijn visie 'stoer' gezongen worden. Met de zangwijze van Solesmes heeft de kerkmusicus niet zoveel op. 'Ik vind Solesmes maar Platoons, met zo'n ijl bovenklankje. Het Gregoriaans is veel stoerder van oorsprong. Het heeft stembody nodig.' Met zijn Schola Maastricht, welke Kurris zelf heeft opgericht met zijn oud-studenten, kan Gregoriaans gezongen worden zoals hij het graag hoort.

Wie nu meent dat Mgr. Kurris alleen van Gregoriaans houdt, heeft het mis. 'Alleen Gregoriaans? Alsjeblieft niet!', zegt hij stellig. De musicus heeft altijd beiden gewaardeerd: Gregoriaans en Nederlands. 'Ik heb altijd geloofd dat de Nederlandstalige kerkmuziek ook een kans moet krijgen. Daar zitten ook mooie melodieën tussen.' In verschillende commissies voor gezongen liturgie in de volkstaal heeft Kurris geprobeerd Nederlandse kerkmuziek op de kaart te zetten. 'Samen met Nico Wesseling en Willibrord van Rijnsoever hebben we geprobeerd het abdijsboek (van de monniken) toegankelijk te maken voor de parochies. Het was een trait d'union tussen het Gregoriaans en de Nederlandse muziek.' Zeker in zijn periode in Vrangendaal heeft toen 'kapelaan Kurris' geëxperimenteerd om Gregoriaanse melodieën over te hevelen naar Nederlandse kerkmuziek. Terugkijkend op deze kapelaanstijd zegt hij: 'In Vrangendaal heb ik voor de Nederlandse kerkmuziek gevochten.'

Kortom, een leven met een liefde voor muziek en pastoraal. Een leven dat verrijkt wordt door mooie muziek. 'Ik berg me in de muziek. Het is voor mij een huis.' Zo noemt de pastoor de vleugel in zijn woonkamer 'zijn gesprekspartner'. Een tegenover bij wie hij even op adem kan komen na een dag hard werken of om inspiratie op te doen voor een nieuwe dag. 'Bach is daarbij mijn brevier, het is mijn ijkpunt.' Maar ook met pianostukken van Mozart, Haydn, Schubert en Mendelsohn kan hij zich opladen.

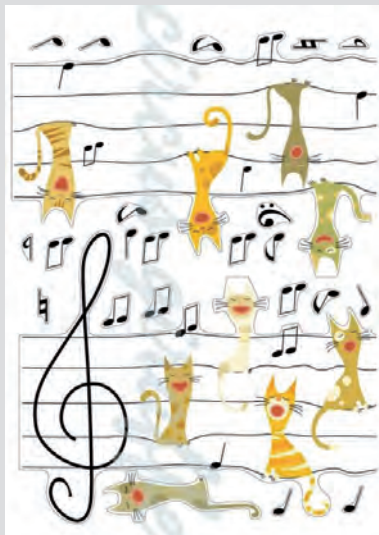
En zo verrijkt de (kerk)muziek al zo'n 80 jaar het leven van Mgr. Fons Kurris. We wensen deze begeesterde musicus en priester proficiat met zijn verjaardag en bidden hem nog vele jaren toe in een goede gezondheid.

Roderick van Attekum

VANAF DE ORGELBANK

Een van mijn leerlingen vroeg mij laatst of ik even naar een begeleiding uit Gezangen voor Liturgie wilde kijken. Ze had in het officiële begeleidingsboek het betreffende gezang opgezocht en doorgespeeld maar kon er geen touw aan vastknopen. Aangezien ik haar als een doorgewinterde begeleidster beschouw, was ik wel nieuwsgierig naar wat dan het probleem zou zijn.

Het boek uit de kast gehaald en opengeslagen op bladzijde 46, lied nr. 424 De Heer is waarlijk opgestaan. De begeleiding gemaakt door W. Blacquièr. Na even gespeeld te hebben dacht ik dat ik me vergist had met het lezen van de voortekens. Nog maar eens goed kijken dan. Nee, toch goed. Is het dan misschien mis gegaan met drukken? Het lijkt

soms wel atonaal! In een ultieme poging om ruimdenkend en met open geest naar de muziek te luisteren kom ik tot de conclusie dat deze begeleiding geschreven moet zijn in een grote staat van dronkenschap of misschien als grap in deze bundel terecht is gekomen. Misschien is het wel een test om te kijken of iemand het merkt! Ik kan in ieder geval met de beste wil van de wereld geen logisch verband vinden tussen tekst, melodie en begeleiding. Laat staan dat ik me kan voorstellen dat er iemand is in Gods kerk die mee kan zingen met deze begeleiding en het dan ook nog mooi en passend vind. Onvermijdelijk komen bij mij allerlei onverkwikkelijke gedachten op bij het horen van de klanken in combinatie met de tekst. Ik kan voor mijn leerling geen enkel argument verzinnen wat publicatie van dit stukje muziek rechtvaardigt.

Bij het doorspelen op de piano in huis schreeuwt Merlijn, mijn zoon van 15, op de achtergrond "Papa, dat klinkt nergens naar, je speelt allemaal verkeerde tonen" Voor één keer geef ik mijn puber gelijk!

Zou ik (en mijn zoon) nu de enige zijn in Nederland die er zo over denkt? Of zie ik het wellicht helemaal verkeerd? Ik ben erg benieuwd naar uw mening in deze. Laat het ons even weten via koorgeleide@gmail.com.

A.V.

NOOTZAKEN

Over orgelbouw zijn honderden boeken geschreven. Orgelbouwkunde is dan ook een complexe materie waarin vele wetenschappen samenkomen. Voor de beginnende organist is de techniek achter het orgel vaak een moeilijk te begrijpen materie. Een docent zal dan ook naast zijn muzikale lessen ook in het orgel aanschouwelijk moeten maken hoe het een en ander werkt. Dat vergemakkelijkt ook de communicatie tussen organist en orgelbouwer indien er een storing optreedt. Maar wat is goede en begrijpelijke literatuur voor de beginnende organist of liefhebber?

Een van de uitstekende verhandelingen over orgelbouw vinden we bij de uitgaven van de "Cursus kerkmuziek III" door het Landelijk Dienstencentrum KTO kerkmuziek.

Module 7 "De bouw van het orgel" door Wim Modderkolk geeft een zeer helder en compleet overzicht van de onderdelen van orgels door alle tijden heen. Het boek behandelt naast dispositie, stemmingen en vormgeving ook storingen en problemen met de instrumenten en is rijk voorzien van illustraties. Naast het handboek kent de module ook een werkboek. De uitgave is dan ook bedoeld als studiemateriaal voor de (protestantse) opleiding Kerkmusicus III, de hoogst haalbare amateuropoleiding kerkmuziek in Nederland.

In dezelfde serie wordt "Module 4" uitgegeven. Deze handelt over het spelen van orgelliteratuur. Schrijver is Cor van Wageningen. Bij deze Module is ook een werkboek en een cd met muziekvoorbeelden te krijgen. Het boek behandelt o.a. de uitvoeringspraktijken, registratievoorschriften, vingerzettingen, stemmingen en orgeltypen vanaf de 16e eeuw tot heden. Ook nu weer op een heldere en structurele manier.

Bovengenoemde boeken zijn onmisbaar in de kast van de gepassioneerde organist. En zorgen voor een "artistieke bagage" zoals we in de inleiding kunnen lezen.

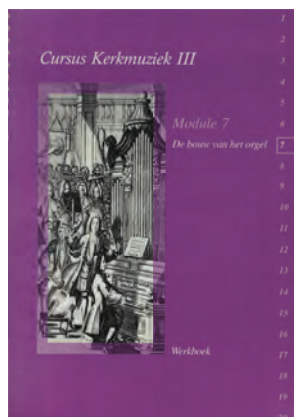
Overigens bestaat de hele serie modules "Cursus kerkmuziek III" uit 21 delen. Die alle facetten van de kerkmuziek behandelen die nodig zijn om als musicus binnen de Liturgie op een verantwoorde manier te kunnen functioneren.

De modules zijn te bestellen bij:

Musica pro Deo

Lavendelheide 32, 7765 BZ Weiteveen

tel. 0524 22 29 69 / E-mail: musica.pro.deo@hetnet.nl

WERKGROEP KIND-KOOR-KERK

WEEKEND VOOR PROJECT KINDERKOOR MONTFORT

ZATERDAG 10 OKTOBER EN ZONDAG 11 OKTOBER

Op zondag 11 oktober vindt de Dag van de Kerkmuziek plaats in Roermond.

Op deze dag kunnen kerkkoren zich presenteren en dus ook de kinderkoren.

In Montfort vindt ter voorbereiding op deze dag een weekend plaats waar kinderen van verschillende koren uit de buurt samenkomen om elkaar te motiveren om te zingen in een koor en om samen met elkaar te repeteren.

Deze kinderprojectgroep zal zowel deelnemen aan de Dag van de Kerkmuziek als ook aan het Limburgs Kinderkorenfestival dat ook plaatsvindt in Roermond op deze dag.

Voor informatie en deelname kunt u contact opnemen met Nicole Wilms, tel: 0475-302148 of via e-mail: niwigi@planet.nl

TOELICHTING DO-UT-DES MUZIEKBLADEN

Onder deze naam biedt de Sint-Gregoriusvereniging de kerkkoren en kerkmusici van de parochies in het bisdom Roermond nieuwe composities aan.

De naam is enerzijds muzikaal, anderzijds vormt zij een latijnse zin. Vertaald luidt deze: "ik geef opdat jij zult geven".

Getransponeerd naar onze intentie betekent dit zoveel als: wij als diocesane SGV bieden U

deze muziekbladen aan opdat U er gebruik van zult maken en dit wellicht zult honoreren met een bijdrage ter bestrijding van de onkosten. U mag de koorcomposities legaal kopiëren en vergroten.

Wij zouden het fijn vinden als u ons hiervan op de hoogte stelt.

Orgelmuziek: avontuur en veilige haven.

Als componist heb ik in een kwart eeuw tijd de meest uiteenlopende stijlen en genres beoefend. Kamer- en orkestmuziek, vocale werken, concertstukken en eenvoudige gebruiksmuziek, zowel avant-gardistisch als retrospectief.

Maar nu mijn stijl na alle experimenten tot rust gekomen is en een zekere rijpheid heeft bereikt, is het orgel op de voorgrond getreden. Bijna al mijn werken van de afgelopen jaren zijn geschreven voor orgel, solo of met zangstemmen.

Als mijn belangrijkste compositieproject beschouw ik het schrijven van 24 orgelsonates in alle majeur- en mineurtoonsoorten (beter gezegd: grondtonen, want de muziek is niet tonaal in de traditionele zin). Het zijn ambitieuze werken, elk variërend in lengte van een kwartier tot bijna een uur (de negende sonate). De inmiddels voltooide sonates zijn samen met al mijn andere muziek gepubliceerd op de bladmuziek-website IMSLP. De muziek is gratis te downloaden voor niet-commercieel gebruik.

[http://imslp.org/wiki/Category:Peters, Rob](http://imslp.org/wiki/Category:Peters,_Rob)

Behalve deze werken van grotere omvang heb ik de afgelopen jaren ook veel kleinere orgelstukken geschreven, technisch eenvoudiger en bedoeld voor liturgisch gebruik.

Deze muziek is verzameld in een drietal bundels, eveneens te vinden op IMSLP. In de DO-UT-DES Muziekbladen zijn voorbeelden uit deze bundels afgedrukt.

Choralbüchlein

[http://imslp.org/wiki/Choralbüchlein for Organ, Op.150 \(Peters, Rob\)](http://imslp.org/wiki/Choralbüchlein_for_Organ,_Op.150_(Peters,_Rob))

In deze bundel worden 30 bekende koraalmelodieën afwisselend als canons (soms in vergroting of omkering) en als vrije fughetta's bewerkt. In het hier afgedrukte "Lobe den Herrn" zorgt de strenge canon in de sext in combinatie met de cantus firmus in het pedaal voor pittige bi-tonale effecten.

12 Orgel-Trio's

[http://imslp.org/wiki/12 Organ Trios, Op.157 \(Peters, Rob\)](http://imslp.org/wiki/12_Organ_Trios,_Op.157_(Peters,_Rob))

Relatief eenvoudig speelbare oefeningen in het klassieke trio-spel. Enkele lichte, contrasterende registers volstaan om deze transparante muziek tot leven te wekken.

Liber Organi

[http://imslp.org/wiki/Liber Organi, Op.155 \(Peters, Rob\)](http://imslp.org/wiki/Liber_Organi,_Op.155_(Peters,_Rob))

24 voor-, tussen- en naspelen, verzameld in acht "Liturgische Suites". De muziek is minder neobarok-contrapuntisch dan andere twee bundels, meer impressionistisch, waardoor de stukken ook goed bruikbaar zijn op grondtonige, romantische instrumenten. Het hier gekozen Interludium is een studie in zachte, mild-dissonerende harmonieën.

Rob Peters, mei 2015

DO-UT-DES MUZIEKBLADEN

15. Lobe den Herren, den mächtigen König der Ehren

canone alla sesta

Rob Peters

Op. 150/15

lebhaft

The musical score is written for a single melodic line with a basso continuo line. It is in 3/2 time, key of D major, and consists of four systems of staves. The first system includes a piano (p) dynamic marking. The second system includes a forte (ff) dynamic marking. The third system includes a first and second ending bracket. The fourth system includes a repeat sign and a fermata. The score is written for a single melodic line with a basso continuo line.

Choralbüchlein

30 Choralvorspiele in Canon- und Fughettenform

12 Organ Trios

Trio III

Rob Peters, op. 157/3

pastorale

Liber Organi
Suite V

Interludium V

largo

Rob Peters, op. 155

mp

p

mp

mp

PRESENTATIE STUDIEMAPPEN NIEUWE STIJL

Al enkele jaren presenteren we de thematische studie mappen met liturgische kerkmuziek in de dekenaten. Een positieve ervaring. We hebben met vele mensen kennis mogen maken en vele mensen hebben een indruk gekregen van de kerkmuzikale mogelijkheden. Dit jaar is de opzet van de presentatie iets aangepast. Om het voor de toehoorder en deelnemer gemakkelijker te maken is er een demokoor gevraagd om deel te

nemen aan de presentatie. (Vrouwen) Kamerkoor Contrast uit Venray, voor de gelegenheid aangevuld met mannenstemmen, zorgt ervoor dat een gedeelte van de composities kant-en-klaar ten gehore wordt gebracht. Geert Moonen en Jo Louppen zorgen voor een solide begeleiding op het orgel. Pastoor Ed Smeets en ondergetekende zorgen voor de toelichtingen. Om het koor niet te zeer te belasten is er gekozen om op vier plaatsen in de provincie een presentatie te verzorgen. Te weten in Heel, Rimburch, Venray en Nieuwstadt.

U zult dus misschien iets verder moeten reizen om aan deze presentaties deel te nemen. Maar u krijgt er wel een klinkend resultaat voor terug.

De nieuwe mappen zijn "Heac Dies" en "Kyrie eleison", gezangen voor de tijd van Pasen en de vaste gezangen binnen de Eucharistieviering.

Tijdens de presentatie wordt er uitleg gegeven en wordt er vooral veel samen gezongen waarbij het koor ondersteunt. En deze keer kunt u dus ook luisteren naar een eindresultaat. Ook worden de mappen aan de dirigenten en organisten uitgereikt.

De reactie vanuit Heel en Rimburch waren positief. We hopen dan ook van harte dat dit initiatief gewaardeerd wordt vanuit het brede liturgische werkveld. Wij willen u allen dat ook van harte uitnodigen om aanwezig te zijn bij de laatste twee presentaties in Venray en Nieuwstadt.

5 juli Paterskerk Venray aanvang 15.00 uur.
12 juli Parochiekerk Nieuwstadt aanvang 15.00 uur

SPIRITUALITEIT VAN DE KERKZANGER (2)

Spiritualiteit is in. Spiritualiteit doet 't 'm. Wat is er niet allemaal te doen rond mindfulness, meditatie, yoga, esoterie? En bij veel activiteiten gaat het tegenwoordig om spirituele beleving. Spiritualiteit is in. Spirituele lezingen, voordrachten, bezinnings- en verdiepingsmomenten zijn aan de orde van de dag. Reden te meer om er ook hier in Koorgeleide aandacht aan te besteden. Niet met de bedoeling een theologisch essay te schrijven over spiritualiteit, maar liever – zoals altijd in dit blad – een lichtvoetige poging u (nog) meer enthousiast te maken over wat u al doet ...

In de vorige editie zijn we stil blijven staan bij de vraag wat spiritualiteit is. In de media vind je vandaag de dag een groslijst van betekenisvelden: een zoektocht naar jezelf, je levensdoel, betekenis en diepgang in het leven, inhoudelijk invulling geven aan de dingen die gebeuren, een diepere waarheid of geheim op het spoor komen. Spiritualiteit heeft te maken met je innerlijk beleven. Voor een christen heeft spiritualiteit eerst en vooral van doen met het contact met God. Daarop borduren we hier voort, en wel naar de liturgie toe.

Liturgische spiritualiteit zou je misschien (voor ons doen) mogen omschrijven als 'het mysterie in de liturgie artistiek kunnen articuleren'. Het mysterie van ons geloof is Gods menswording en zijn verlossing in Jezus Christus. De grote God is niet alleen de Schepper, maar ook de Heer van het leven die onophoudelijk met ons bezig is. Om ons mensen nabij te zijn en om ons de weg naar huis terug te openen kwam God zelf in Jezus naast ons staan om met ons mee te gaan en ons bij de hand te nemen. Zijn lijden, dood en verrijzenis maakte een einde aan ons rondzwerven op aarde en bracht ons thuis. We zijn er nog niet zolang we hier op aarde zijn, maar de weg en de toekomst (die God is) liggen open. Dat is het mysterie van ons geloof. Spiritualiteit houdt zich bezig met dat mysterie. Juist dat mysterie moet gearticuleerd worden, verwoord en bezongen. Of uitgezongen.

Dat vraagt allereerst dat we weten wat we doen. Dat we ons open stellen voor dit mysterie. In ons geloof en zeker in onze viering zit een grondplan waar we niet aan voorbij mogen gaan. In de liturgie is het altijd eerst God die tot ons spreekt. Het is zijn woord dat tot klinken wordt gebracht, zowel door de lector als de cantor, door de priester en door de gelovige deelname van het volk, die eveneens verkondigend is. We horen Gods woord. Dat laten we vervolgens bezinken. En dan pas zijn wij zelf aan het woord. Vergelijk wat dit betreft de woorddienst in de eucharistie: éérst de lezingen, dan de antwoordpsalm en de verkondiging, dan het credo en tenslotte onze voorbeden.

God openbaart zich en neemt ons in liefde op, maar dat vraagt van ons dat we ons allereerst door Hem laten aanspreken, in plaats van zelf voor Gods muziek uit te lopen. Geloof is nooit eerst een uitvinding van mensen, maar altijd een antwoord op Gods aanwezigheid. We spreken van geloof 'ex auditu': geloof moet je hebben en kun je alleen maar hebben van horen zeggen, omdat anderen je over God en Jezus hebben verteld. Dat is wezenlijk voor onze christelijke spiritualiteit: dat we eerst luisteren en dan (pas) doorgeven.

Overigens: daarmee hebben liturgische actoren – ook de zanger – een brugfunctie, want ze zijn niet alleen 'hoorders' van het woord maar ook 'verkondigers'. Liturgische spiritualiteit vraagt daarom dat wat we doen puur ten dienste staat van dit 'horen' en 'verkondigen'. U voelt aan dat dit zowel handelt over de kwaliteit van ons dienstwerk (alleen het beste is goed genoeg, alleen naar best vermogen telt) alsook over wát we zeggen en zingen ...

Liturgische spiritualiteit is voor God treden. En dan daar 'iets van maken', als instrument van Gods Geest, Gods aanwezigheid articulerend, liefst in de Geest van God zelf. Onze liturgie zit wat dat betreft weloverwogen in elkaar. Mag ook wel na 2000 jaar. Natuurlijk zijn er altijd dingen te bedenken die mogelijk geactualiseerd zouden kunnen worden. Maar niet het grondplan en de grondhouding van allen die aan de liturgie deelnemen ...

Eigenlijk zou ik niet mogen afronden zonder nu te verwijzen naar het even wezenlijke aspect van spiritualiteit: namelijk dat die stichtende en levendige ontmoeting met de Heer in de liturgie vervolgens ook vertaald moet worden naar serieus christelijk engagement buiten de muren van de kerk. Maar laten we vooralsnog hier eens even een komma plaatsen, aangeraakt als we zijn en worden, gestreeld door God zelf in de viering van zijn mysterie, die ons wil heiligen.

Volgende keer blijven we graag stilstaan bij de liturgische spiritualiteit die specifiek in het gregoriaans ligt.

Ed Smeets

DUWEN EN TREKKEN

De ene groep ging naar Rome, de andere naar Lourdes. Om te zingen. Het ging om twee koren. Allebei vol stralend enthousiasme en met heel wat goede moed. 'We gaan er van ons laten horen!' zei de Lourdesgroep. Maar hoe groot was voor beide koren de teleurstelling in eerste instantie, toen er antwoord kwam van de betreffende muzikaal verantwoordelijken voor de beide beoogde kerken alwaar gezongen zou gaan worden.

Ruimschoots tevoren werden ze allebei benaderd of ze hun programma's wilden voorleggen. O ja, natuurlijk. Maar uit Lourdes kwam het lijstje terug met 'non, non, non, oui, non'. 4-1 voor de chef liturgie aldaar, die van vier van de vijf gezangen niet wist hoe een en ander in de concrete viering zou moeten passen. En ook uit Rome kwam de vraag: 'Ja maar, een openingszang is toch altijd samenzang? Op zondag zingen we toch zeker het zondagslied 'Gloria in excelsis Deo'? En de psalm na de eerste lezing als antwoord op de verkondiging? En waar zijn de acclamaties? Liturgie is toch van allen, niet slechts koorwerk?'

Trouwens, wat die samenzang betreft. Jos Bielen van Averbode vertelde bij zijn overigens uitstekende en zeer inspirerende lezing in maart in Roermond dat hij altijd antwoordt op de vraag wie er zondag zingt: 'Wij allemaal, natuurlijk!'

Misschien mag ik mijn betoog illustreren met wat recente praktijkvoorbeelden. De opmerking 'We gaan er van ons laten horen!' stamt van een uitgesproken Hollands koor. Zingen in de liturgie als 'van zich laten horen' dat voelt bijna als vloeken in de kerk. Je zingt ten dienste van de liturgie, ter ere van God en om je medegelovigen te stichten, toch niet om je te laten horen? Alsof Lourdes – want daar ging het naar toe – daarop zit te wachten, dat uit de hele wereld mensen aldaar een podium vinden. Daar hebben we de commerciële omroepen voor, toch niet de heiligdommen? Of op het meer van Galilea: daar varen van die oude schuiten, nagebouwd uit de tijd van Jezus. Je kunt je er op laten rondvaren. Het mooiste is dan voor anker te gaan midden op het meer en de sfeer daar voor zich te laten spreken. Prachtig bezinningsmoment. Of juist de eucharistie vieren op die boot, of stilte houden voor gebed of meditatie. Maar de schipper had door dat we uit Nederland kwamen en de doorsnee Hollander leeft op – of leeft zich uit – als dan de Nederlandse vlag gehesen wordt en het volkslied klinkt. De schipper vraagt er 10 euro voor. We hebben hem er 20 geboden als hij het allemaal achterwege zou laten. Je vliegt toch niet zo ver en je maakt toch niet zo'n pelgrimstocht om er je eigen vlag te hijsen en de beste stukken van het Wilhelmus hard mee te zingen, midden op het meer van Galilea? De schipper was meteen akkoord en het waren niet alleen de 20 euro die hem raakten, maar ook de gewijde sfeer en het stil biddend gezang, terwijl we naar de oever terug dobberden.

En laatst ook weer een onbenul die het Ave Maria had gemoderniseerd, 'want het was altijd zo ouderwets'. Wat nou? Alsof Maria Gabriël en Elisabeth niet goed gehoord of begrepen had destijds? Dat de evangelist en alle theologen nadien dat nooit is opgevallen? Het eindresultaat na de modernisering rechtvaardigt het woordje onbenul. En dan ben ik nog mild.

Enfin. Onze twee koren waren toch wel wat uit het huisje dat hun gedichteerd werd wat ze ginder te doen en te laten hadden. Gelukkig brak wat zich Feyenoord noemde net op dat moment het een of ander fonteintje aan de Spaanse Trappen half af, waardoor de Hollandse mond van het koor toch wel even wat gesnoerd werd. Men wilde immers niet – zij het niet met fysiek geweld, maar wel vocaal – nog meer schade toebrengen aan onze collega Europeanen. Maar dat iemand anders dan het koor zelf zich bemoeit met het koor, dat was nieuw...

Toch is dit een probleem waar je vaak tegenaan loopt. Gemakshalve scheren we alles even over één kam: het lijkt er vaak op alsof we in onze contreien voor eeuwig en altijd zijn blijven hangen in de jongerenkerk sfeer. Niet de liturgie bepaalt wat we zingen en bidden, maar wat we er zelf bij voelen. Niet het woord van God wordt verklankt, maar onze eigen inzichten. Het grondplan van christelijk gebed en liturgie wil er bij ons maar niet in: dat het eerst God is die spreekt, dat wij eerst luisteren, zijn aan ons geschonken woord zouden overwegen en het ons eigen maken en dat we dan pas de hemel bestormen met onze vragen. Daarom kennen we ook zo weinig van bijvoorbeeld de psalmen, nochtans het hart van alle gebedsleven. Noem mij iets op wat niet al op unieke wijze in de psalmen verwoord ligt? 'Saai' echter voor velen, omdat we nauwelijks bekend zijn met die prachtige wereldliteratuur. Soms lees je biddend in die psalmen fragmenten die op dat moment voor jou geschreven konden zijn en die precies verwoorden wat er bij je leeft. Ze tillen jouw probleem zelfs op tot op Gods hoogte. Wat jammer als je dat niet weet (of wilt weten) en liever gewoon zelf doorrijmt...

Toch staan we daarmee als Nederland volgens mij wat afzijdig van de rest van de wereld. Kom je op genoemde bedevaartsplaatsen hoor je in alle talen in de Paastijd bijvoorbeeld onophoudelijk zingen dat de Heer verrezen is, alleluia! Bij ons vertrekken en eindigen de teksten niet zelden in onze zoektocht naar waar de Heer die dan verrezen zou zijn toch wel mag uit hangen. Ik merk dat vaak ook aan de buitenlandse priesters en priesterstudenten. Als ik in de muzieklessen repertoire met hen zing zelfs uit Laus Deo (sic! Toch na de Bijbel zelf een goede tweede...) dan komt toch vaak de vraag boven wat dat allemaal met God van doen heeft... Die formulering kwam ooit van een Duitse student die bij alles wat niet direct over Vader, Zoon, Heilige Geest of Maria ging riep 'Und was hat das alles mit Gott zu tun?'

Nou gaat het in die lessen tegenwoordig meer om Aziaten dan om Duitsers, waardoor de toon heel anders klinkt, maar de vraag feitelijk hetzelfde blijft. Veel van onze Paasgezangen bijvoorbeeld verheerlijken meer de dwalende Emmaüsgangers dan de Verrezen Heer! Heel Europa weet wat liturgie en vooral ook liturgie vieren is, behalve wij dan weer ...

Nederland was gidsland, overal en altijd en in alles, meenden we. Maar kijk eens internationaal? Liturgisch hebben we nog een hele inhaalslag te maken om onze medechristenen wereldwijd te volgen naar de bronnen van het heil en de kernen van ons geloof ...

De kerkmuziek vervult een cruciale rol daarin: je gelooft wat je bidt en je bidt wat je gelooft. Voor bidden mag je ook zingen zeggen. Je repertoirekeuze zegt ook iets of zelfs wel heel veel over hoe je in de kerk staat. En sinds paus Franciscus is kerk niet meer allereerst dat ouderwetse instituut dat toch geen goed kan doen, maar een vitale wereldgemeenschap van gelovigen rondom de kern van het evangelie. En kijk dan eens naar veel van onze teksten ... En ook vaak naar de sombere melodieën. We hebben een voorliefde om te eindigen op de lage grondtoon. Wat is het in Lourdes bijvoorbeeld toch mooi als men daar in een volle Pius X uit volle borst graag eindigt op de dominant of zelfs het octaaf! Daar gaat gewoon veel meer van uit, meer levendig geloof. En ons zingen had toch de bedoeling God te eren en elkaar te stichten ...?

Ed Smeets

NIET GRAPPIG:

**Een dirigent die van zijn stokje gaat
Een organist die zijn sleutels vergeten is**

NIEUWS VNK-LIMBURG

Actieve koren hebben de toekomst

Het kerkkoor van de Laurentiusparochie in Voerendaal en het Kerkkoor van Bocholtz vieren dit jaar beiden hun 150-jarig bestaan. Ze hebben hun jubileum aangegrepen om een eenmalige samenwerking aan te gaan. Bovendien schoot ook nog eens het kerkkoor van de andere Voerendaalse parochie "Kunrade" te hulp. Samen bestudeerden ze de "Missa Katharina" van Jacob de Haan, waarbij ook nog eens incidentele projectleden konden deelnemen. De Missa Katharina is gecomponeerd voor harmonie en koor en daarom participeerden ook de harmoniën van Voerendaal en Bocholtz in het project. Op 19 april vond de uitvoering plaats in Voerendaal. De bomvolle kerk, de 90 koorleden, het bestuur, pastoor en burgemeester, waren laaiend enthousiast. En in november volgt de uitvoering in Bocholtz.

Een andere mooie prestatie zette het [Gemengd kerkelijk zangkoor Schandelen](#) neer bij de opname van hun cd op 18 april in de ontmoetingskerk te Geleen. Onder leiding van Sjf Konieczny zongen de 27 leden een compleet a capella programma van 17 nummers, dat ze in minder dan drie uur wisten vast te leggen. Ook hier na afloop zeer tevreden gezichten. Van beide prestaties is iets te beluisteren op [Koorcd.nl](#), een website van VNK Limburg. VNK Limburg is het samenwerkingsverband van alle koren in Limburg. Dat zijn er zo'n 1100 waarvan er zo'n 500 kerkkoor zijn. Verrassend veel kerkkoren dus, maar toch horen we bij de VNK relatief weinig van al die kerkkoren. Wij vinden het daarom iedere keer weer fijn als kerkkoren deelnemen aan onze activiteiten. Want we weten dat de koorleden er van genieten.

En de moraal van dit verhaal. Geef de koorleden iets om naar uit te kijken. Doe mee. Bijvoorbeeld met de dag van de Kerkmuziek op 11 oktober, die plaatsvindt tijdens de Limburgse Koordagen in Roermond. Met zang, workshops en gezellig samenzijn. Samen erop uit, luisteren naar andere koren en genieten. Goed voor uw koor.

Ik zie ernaar uit u te ontmoeten.

Wil Giesbertz, voorzitter VNK Limburg

**Stichting Verenigde Nederlandse
Korenorganisaties Limburg**

**HUIS VOOR
DE KUNSTEN
LIMBURG**

Kapellerlaan 36
6041 JC Roermond
Tel.: 0475 - 399 268

VERSLAG KIA ECHT

Op vrijdag 7 november 2014 hield de Koor-kring Echt van de Sint Gregoriusvereniging in het Bisdom Roermond haar jaarlijkse koreninstructieavond in de H. Cartharinakerk te Montfort. Als thema was gekozen voor Uitvaartliturgie. Aan de avond werd deelgenomen door acht koren. Helaas hadden enkele koren van deelname moeten afzien wegens te veel zieken, terwijl andere koren om hen moverende redenen hadden besloten niet deel te nemen. Daar bovenop kwam nog, dat Dameskoor Bethula uit Linne in het voorbije jaar niet in kon slagen een nieuwe dirigent te vinden en daarom het dramatische besluit tot opheffing had genomen. Ook de Cantorij

van de Protestantse Gemeente Maasbracht, een koor, dat een groot aantal jaren met plezier aan onze koreninstructieavond had deelgenomen, nam het besluit tot opheffing. De heren van Herenkoor St. Landricus uit Echt hadden in de week voorafgaande aan de KIA afscheid genomen van hun dirigent Jos Gielen. Met deelname aan de korenavond wilden de zangers ook een hommage brengen aan de heer Gielen.

Na het openingswoord door voorzitter pastoor Creemers van de parochiefederatie Maasbracht trad als eerste koor voor het voetlicht Kinderkoor Montfort. De leden van dit koor onder leiding van mevrouw N. Wilms stalen

de harten van de aanwezigen met enkele zeer mooi uitgevoerde gezangen. Meteen na de uitvoering sprak adviseur Ad Voesten het koor toe. Daarbij gebruikte hij bijzonder lovende woorden als “super uitvoering”.

Na deze openingszang was het vervolgens aan de koren van Montfort, Stevensweert, Brachterbeek, Echt Linne, St. Joost en Maasbracht om door hen gekozen gezangen ten gehore te brengen. Daarin was voldoende afwisseling tussen gregoriaans, Nederlandstalig en Duitstalig repertoire, alsook eenstemmig en meerstemmig.

Voorts waren er gedurende de avond drie momenten van samenzang. Aan het eind van de avond gaf de adviseur een korte impressie van de avond.

Het slotwoord werd uitgesproken, door de sinds kort geïnstalleerde deken G. Lauvenberg van het dekenaat Susteren. Hij was zeer positief over hetgeen hij deze avond had mogen beleven. Verder bedankte hij de zangers en zangeressen voor hun inzet in het voorbije jaar. Daarbij gaf hij aan, dat het nog steeds voor de mensen, die het betreft een troost is als voor hun dierbare een mooie uitvaartdienst wordt gezongen.

Binnen een week werden de adviezen van de heer Voesten ontvangen. Conclusie is, dat elk koor wel een bruikbaar advies mee kreeg, waarvoor vanaf deze plaats dank.

*Jan van Erdewijk,
Secretaris Koorkring Echt*

**DAG VAN DE KERKMUZIEK
11 OKTOBER**

**DAG VAN HET GREGORIAANS
24 & 25 OKTOBER**

VAN LIMBURG REQUIEM

Op 9 en 10 april j.l. werd er in de parochiekerk van Grubbenvorst een bijzondere uitvoering gegeven van een requiem dat na de oorlog uit dankbaarheid was gecomponeerd door een Joods musicus Hans Lachman (1906-1990) en opgedragen aan pastoor Henri Vullingshs (1883-1945). Hans Lachman vluchtte in 1933, na Mein Kampf te hebben gelezen, vanuit Berlijn naar Amsterdam. Toen echter ook daar de nazi's de vervolging van de Joden inzetten, kwam hij met zijn vrouw en zoon in Noord-Limburg terecht. Hier ontmoette hij pastoor Henri Vullingshs, die al vaker vanaf de kansel zijn ongenoegen over de Duitse bezetter had laten blijken. Toen de pastoor vroeg om hulp te bieden bij het vinden van een onderduikadres aan Joodse vluchtelingen, schoten veel parochianen en boeren uit de omgeving hem te hulp. Vele mensen hebben in pastoor Vullingshs de weldoener gevonden die hun leven gered heeft. Anders verging het de pastoor zelf. Hij werd in 1944 voor de deur van zijn parochiekerk opgepakt en afgevoerd naar het vernietigingskamp Bergen-Belsen. Daar is hij op 9 april 1945 overleden. Precies op zijn 70ste sterfdag is hij geëerd met een uitvoering van het "Van Limburg Requiem" van Hans Lachman. Lachman had als pseudoniem "Van Limburg" gekozen.

Het is een zeer bewogen en voor velen ook een emotionele avond geworden, daar in Grubbenvorst. Enkele overlevenden uit die periode en nazaten van Lachman, waren bij de uitvoering aanwezig. De belangstelling vanuit de media was groot. Omdat het "Van Limburg Requiem" met een tijdsduur van 20 minuten niet avondvullend was, werd er om heen een concertprogramma samengesteld met muziek van Joodse signatuur. De delen van de dodenmis werden afgewisseld met werken van Bruch, Bloch, Ravel en Mendelssohn. Er werd op zeer hoog niveau gemusiceerd door koor en orkest van de stichting Ars Musica o.l.v. Patrick van der Linden. Bij het Requiem speelde ook het grote orgel van de kerk een belangrijke rol. Een keur van solisten verleende eveneens zijn medewerking.

Als ware het een uitroepteken stond op het programma ook een compositie van de Letse componist Peteris Vasks. Een werk van 12 minuten met maar 3 woorden als tekst: "Dona nobis pacem". Het was een indrukwekkende roep om "Vrede". De muzikale achtergrond van pastoor Vullingshs kwam in het programma tot uitdrukking in de medewerking van de Schola Cantorum van het Wardinstituut. Dit instituut werd in 1928 door hem opgericht en heeft veel bijgedragen aan de muziekbeoefening op de basisscholen in de vorige eeuw. De Schola opende en sloot de concertuitvoering met gregoriaanse gezangen. Zo zat het programma als het ware tussen twee accolades verpakt. De dank van het aandachtige publiek was zeer groot en beloonde de uitvoerende musici met een, aanvankelijk aarzelend maar later uitgroeiend ovationeel applaus.

Loek Stultiens.

BEKNOPT JAARVERSLAG 2014

Met financiële ondersteuning van het bisdom, V.N.K.-Limburg en de parochies, kloosters en congregaties in ons bisdom hebben we in 2014 weer diverse (scholings)activiteiten kunnen organiseren.

Zo vonden er onder auspiciën van de **VNK-Limburg** in de dekenale koorkringen Echt, Landgraaf, Thorn, Venlo, Venray, Weert en Heythuysen weer koreninstructieavonden plaats en werden studiedagen georganiseerd. Voor het eerst organiseerde de koorkring Landgraaf op initiatief van pastoor Ed Smeets een Grote Samenzangavond voor alle koorzangers uit de regio.

De **Werkgroep Liturgische Muziek** stelde dit jaar weer twee studiemappen voor dirigenten en organisten samen: de map Haec dies, met gezangen voor de Paastijd en de map Kyrie eleison, met het ordinarium van missen gecomponeerd door Limburgse componisten. Beide studiemappen werden door pastoor Ed Smeets voorzien van een uitgebreide inleiding. De studiemappen werden op 12 plaatsen in de diverse dekenaten en koorkringen door pastoor Ed Smeets en Ad Voesten gepresenteerd en gepromoot.

Ook dit jaar werd weer veel tijd en energie gestoken in het verstevigen van de **contacten** tussen de SGV-Roermond en de priesters, dirigenten, organisten en kerk- en koorbesturen. Ons blad **Koorgeleide** verscheen dit jaar voor het eerst vier maal.

In 2014 werd gestart met de uitgave van een **Digitale Nieuwsbrief** met de meest actuele informatie op het gebied van de kerkmuziek in Limburg, alsook met informatie over de koren en kerkmuzikale activiteiten. De Nieuwsbrief werd ontworpen en wordt beheerd door pastoor Ed Smeets.

De **Werkgroep Musica Gregoriana** organiseerde weer twee studiedagen met als thema 'de semiologie' en 'Gezangen uit het ordinarium'.

In samenwerking met de Schola Maastricht werden in Venray en in Houthem-Sint Gerlach twee **adventconcerten** met gregoriaanse gezangen georganiseerd.

In samenwerking met het RICK werden in Weert een **basis cursus en een vervolgcursus gregoriaans** georganiseerd.

Op 15 september werd door de Werkgroep Liturgische Muziek een **studiedag voor priesters** georganiseerd teneinde de priesters kennis te laten maken met de zes inmiddels verschenen studiemappen met gezangen voor de Advent, de uitvaartliturgie, Hemelvaart, Pinksteren, Witte Donderdag en Sacramentsdag, Goede Vrijdag en Feest van het H. Hart en voor de Paaswake.

Op 12 oktober vond in samenwerking met VNK-Limburg in Weert de tweede **Dag van de Kerkmuziek** plaats met een slotviering in de Martinuskerk.

Op 21 en 22 december vond te Montfort een **Sing-In** plaats voor de jeugdige zangertjes, georganiseerd door de Werkgroep Kind-Koor-Kerk. Het weekend werd afgesloten met een concert in de kathedraal te Roermond.

Op 26 december organiseerde de Werkgroep Kind-Koor-Kerk een kerstconcert in de H. Catharinakerk te Montfort.

Het volledige verslag is op te vragen bij het secretariaat van de SGV in het bisdom Roermond, tel. 0475-386725.

GEZOCHT

Gemengd Kerkelijk zangkoor Sint Martinus uit Neer is op zoek naar een dirigent-organist. Moet het Gregoriaans goed beheersen.

Om de 14 dagen wordt er Gregoriaans gezongen door de heren, de dames zingen op zaterdagavond om de 14 dagen. We repeteren op woensdagavond.

Voor verdere inlichtingen:

M.J. Berben voorzitter Tel. 0475591139 – 0613267362

KOORSECRETARIS - DIRIGENT - ORGANIST

- Aan alle parochiegeestelijken wordt één exemplaar van 'Koorgeleide' toegezonden.
- Elke koorsecretaris in de parochies ontvangt eveneens één exemplaar om dit binnen het koor te laten rouleren. **Mocht de adressering van het koorsecretariaat niet (meer) juist zijn, gelieve dit dan te melden aan het diocesaan secretariaat SGV in het bisdom Roermond.**
- Een persoonlijk abonnement voor 4 nummers per jaargang is mogelijk door € 7,- per jaar over te maken op ons postbanknummer (zie onder).

LEDEN VAN DE ALGEMENE VERGADERING VAN DE SINT-GREGORIUSVERENIGING IN HET BISDOM ROERMOND

Mgr. R.H.M. Maessen, voorzitter,

Wijngaard 11, 6017 AG Thorn, tel. 0475-561410 e-mail: rhm_maessen@hetnet.nl

Drs. E. Smeets pr., vicevoorzitter

Kerkberg 7, 6374 ES Landgraaf (045-5312378)

Drs. G. Moonen RC, penningmeester,

Bob Boumanstraat 26, 6042 EH, Roermond (0475-386772 werk)

R. van Attekum pr, Dr. Van Kleefstraat 12, 6217 JJ Maastricht (043-3432929)

J. Halmans-Gommans, Matterhornlaan 13, 5801 KH Venray (0478-583806)

Mw. A. Jansen, Hondstraat 16, 6211 HX Maastricht (043-3216892)

J. Steijvers, Aldenhoven 28, 6093 HB Heythuysen (0475-496456)

C. Tonnaer, Broekstraat 20, 6085 HG Horn (0475-582276)

A. Voesten, Molenstraat 7, 5975 AE Sevenum (077-3662479)

Sint-Gregoriusvereniging in het bisdom Roermond (SGV)

Postadres: Postbus 470, 6040 AL Roermond
(ook voor het aanvragen van onderscheidingen)

Bezoekadres: Swalmerstraat 100, 6041 CZ Roermond
(secretariaat en documentatiecentrum zijn op werkdagen te bezoeken,
cq. telefonisch te bereiken tussen 14.00 en 17.00 uur).

Website: www.sgv-roermond.nl

Telefoon: 0475-386725 / fax: 0475-386797 / e-mail: sgv@bisdom-roermond.nl

Bankrelaties: ABN Amro NL45ABNA0229852599 en ING bank: NL62 INGB 0001028074
beide t.n.v. 'Sint-Gregoriusvereniging, postbus 470, 6040 AL Roermond'

NSGV

Bezoekadres: Koningin Wilhelminalaan 3, 3818 HN Amersfoort
Tel. 030-2331010 / e-mail info@nsgv.nl / www.nsgv.nl

SPIRITVS DOMINI
repleuit orbem terrarum & via & hoc
m habet
de dō qđ opa
us saluē.
iūm &
ns faci
n corda
fidelium & tu amo
incensignem accende. **¶** Confirma hoc deus quod

